

ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

студентка гр. АММ-21 Коломієць А.Ю.

Об'єктивною ознакою ефективної діяльності підприємства, формування його конкурентних переваг та стійкої позиції на ринку є правильний вибір стратегії розвитку. У системі менеджменту організації під стратегією розуміють генеральну комплексну програму дій, яка визначає пріоритети і проблеми для підприємства, його місію, головні цілі і розподіл ресурсів для їх досягнення. За своїм змістом стратегія розвитку підприємства – це довгостроковий плановий документ.

На сьогодні важливим питанням для підприємства є ефективність роботи у довгостроковій перспективі. Тому формування економічної стратегії розвитку підприємства та визначення основних пріоритетних напрямків діяльності є досить актуальною проблемою в сучасних умовах. Поряд із вибором конкретної стратегії розвитку вагомим значення набуває вміння підприємства пристосовуватися до технологічних, організаційних та інших змін. При цьому перед підприємством постає вибір власної поведінки серед імовірних варіантів: пасивне очікування; активне очікування, тобто готовність ефективно зустріти зміни; підготовка до змін та їх стимулювання.

Нова стратегія підприємства повинна врахувати найважливіші особливості розвитку економіки: нестабільність зовнішнього середовища і відповідну альтернативність можливих дій підприємства.

Формування і розробка стратегій підприємства – це досить складний і тривалий процес, враховуючи постійну переоцінку і періодичну перевірку вибраних цілей. Стратегія підприємства повинна бути спрямована на його довгостроковий розвиток, вдосконалення різних організаційно-технічних факторів та управлінських структур з метою забезпечення високої якості роботи персоналу і рівня життя своїх працівників. При формуванні стратегії необхідно знати переваги та недоліки діяльності підприємства, його позицію на ринку, а також мати уявлення про стан економіки держави в цілому. Стратегії складаються з напрямів, що розробляються керівництвом з метою досягнення кращих показників роботи підприємства.

До факторів стратегічного розвитку підприємства можна віднести:

1) збільшення масштабності й комплексності завдань організації, що спонукає керівництво використовувати значну кількість спеціалістів (розробка стратегії дає змогу поєднати точки зору і дії різних фахівців у єдине ціле);

2) зростання значення часу (будь-які послуги, продукти, ідеї повинні бути представлені споживачам у точно визначений термін);

3) обмеженість і подорожчання ресурсів (дуже важливо забезпечити їх раціональне використання; стратегія повинна бути розроблена так, щоб забезпечити оптимальне використання обмежених ресурсів);

4) зростання важливості контролю над витратами, рентабельністю запланованих і реалізованих проектів, програм;

5) зниження рівня ризику при реалізації цілей організації (для реалізації цілей необхідне їх обґрунтування, ресурсне забезпечення);

6) урахування впливу змін у бізнес - оточенні організації на процес планування, необхідність оперативного втручання для коригування планів;

7) залежність досягнення цілей організації від участі кожного її працівника;

8) необхідність урахування частих змін складу керівництва і виконавців, що змушує звертати значну увагу на послідовність роботи над реалізацією цілей підрозділів і організації загалом.

Проте на державних підприємствах розробка стратегій (планування) майже не здійснюється, керівники не мають досвіду, знань та не враховують його переваг. Пояснюється це рядом об'єктивних і суб'єктивних причин:

- нерозвиненістю теоретичних і методологічних засад розробки взаємопов'язаної системи планів;

- низькою кваліфікацією керівників і персоналу планових служб, які не знають сучасних методів планування або не вміють їх застосовувати;

- негативним досвідом директивного планування;

- складністю, невизначеністю середовища;

- небажанням встановлювати цілі та оприлюднювати стратегії;

- необхідністю додаткових витрат на організацію підрозділу планування, залучення додаткового персоналу.

Серед основних шляхів подолання проблем стратегічного розвитку є: розробка, вивчення та адаптація сучасних методів планування до змін зовнішнього середовища; участь усіх підсистем підприємства у формуванні стратегій; контроль, аналіз і вдосконалення системи планування; встановлення ефективних зв'язків (із зовнішнім середовищем і всередині організації).

Зазначені проблеми та способи їх вирішення не вичерпують всієї проблематики стратегічного розвитку на підприємствах, але можуть слугувати орієнтирами для визначення напрямків дослідження можливих причин. Розробка стратегії більшою мірою має бути зорієнтована на зміни зовнішнього середовища, визначення мети і вибір стратегії є головним завданням вибору напряму розвитку організації.

Науковий керівник: доц. Кислий В. М.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 88-89.